

Rases nozīme tautu un valstu dzīvē

Mūsaiķu vēsturnieks pasauli redz kā kultūru kapsētu. Kur palikušas tautas, kas kādreiz bija kontinentu un jūru valdnieces? Vīpas ir izmirušas, mizuodušas un viņu zinātne un māksla, viņu ieroču slava un tikumu spēks līdz ar tām. Aizmirstības vītņi kā kapakmeņu efejas sedz asiriesu ķīlaktus, ēģiptiešu apdrupušās sfingas un seno acieku tempļus. Laiku pa laikam no vēlāko gadu simtu uzslāņojumiem zrok kādu grieķu dievu vai dievieti, kas apžilbina mūsu acis ar savu marmora cirsto harmoniju un liek padomāt par eiropiešu daļuma ideāla pirmākumiem.

Kādēļ tautas vispār iet bojā, kādēļ viņu mūžu garums tik dažāds, kādēļ mūsu laiku grieķi vairs nespēj radīt nemirstīgus mākslas darbus? Daļa kultūras filozofu turas pie ieskata, ka katrai kultūrai un tamlīdz tautai esot savs „veguma“ un arī „iznikšanas“ laiks gluži kā ikvienam dzīvam organismam. Populārākais šā virziena pārstāvis jaunlaikos ir Spengler's, kas visai rīcīzumzemju kultūrai pareģoja neglābjamu bojā eju. Vīpš visas dažādās, līdz šim pastāvējušās kultūras sadala periodos, starp kuriem tad novelk paralēles un tā nāk pie slēdziena, ka Eiropas pārdzīvojamais laikmets patlaban līdzinātos it kā senās Romas pagrimuma laikmetam.

Tomēr šis uzskats nevar atbildēt uz jautājumu, kādēļ viena kultūra noveco ātrāk, otra vēlāk un kur meklējama šādas bojā ejas cēlonība. Klajā pretrunā šim virzienam pastāv tautas, kuru kultūra ir jau tūkstošiem gadu veca, bet kas nav nekā zaudējušas no savas pirmatnējās vitalitātes, piemēram, ķīnieši un japāņi.

Daudz lielāks pārliecinošais spēks ir to zinātnieku uzskatiem, kas nodarbojas ar rases, iedzimtības un eugenikas jautājumu pētīšanu un ikvienas rases un tautas stiprumu atrod viņas asiņīs.

Tauta ir jauna un spēcīga, kamēr viņa attīstās normāli, tas ir, kamēr viņas vairošanās iet dabisku ceļu un kamēr viņa patur un izveido savas vērtīgās īpašības, nesajaucoties ar citām tautām un īpaši ar svešām rasēm. Tauta noveco, kad izzūd viņas bioloģiski un kultūrali vērtīgākie elementi un paliek pāri mazvērtīgie, kas vairs nav spējīgi savu dzimteni ne militāri aizstāvēt, ne kultūrali pārstāvēt.

Šie zinātnieki jau pašā sākumā atsakās no domas par visu cilvēku vienvērtību. Tā, rašu mācības celmlauža Gobino slavenajam darbam, kas iznāca ap pagājušā gadsimta vidu, ir virsraksts: „Eseja par cilvēku rašu nevienlīdzību“. Gobino tā saukto ziemeļu rasi atzīst nesalīdzināmi vērtīgāku par citām rasēm un pierāda, ka viņai bijuši vislielākie nopelni Eiropas valstu dibināšanā un pastāvēšanā, bet ka valstis un kultūras sākušas iet bojā, kad ziemeļu rase sajaucoties ar citām rasēm.

Zināms, šāds viedoklis liekas aristokratisks un ir arī pretēji uzskati. Vispirms jau kristīgā ticība pasludināja visus cilvēkus par vienādi vērtīgiem „Dieva bērniem“, kas savam debesu

Tēvam vienlīdz mīļi. Tālāk, viens no lielās franču revolūcijas saukļiem skanēja: „Visi cilvēki ir vienlīdzīgi no dabas.“ Nav zināms, kam jāpateicas par šo absurdo formulējumu, jo Ruso, uz kuru mēdz atsaukties kā uz revolūcijas idejisko sagatavotāju, ir bijis gluži pretējās domās. Savā „Diskursā par nevienlīdzības izcelšanos cilvēku starpā“ Ruso taisni norāda, ka cilvēki ir nevienlīdzīgi pa dzimšanai un tādi paši viņi paliek sabiedrībā. Tāpēc sabiedrība neesot vajadzīga, jo dabiskajā stāvoklī šī nevienlīdzība paliekot mazāk jūtama. — Beidzot arī modernā demokrātija, kā zināms, atzīst visu cilvēku vienlīdzību likuma priekšā. (Komunisms gan praksē šādu vienlīdzību neatzīst, bet mazvērtīgākos un sliktāko rašu cilvēkus cenšas nostādīt priekšgalā.)

Bet varbūt, ka taisni šie vienlīdzības slavināšanas periodi ir iezīmējuši baigās pagriezienus tautu vēsturē? Rašu jautājuma pētnieki to uzsver. Kristīgās ticības nodibināšanās laikā kādreiz vareno Romas valsti pārpludināja dažādi mazvērtīgi iekaroti tautu elementi, kas dabūja ne tikai Romas pilsoņu tiesības, bet arī iespēju ieņemt augstākos valsts amatus. Un drīz vien pasaules valsts slavas un labklājības spīdekļi sāka rietēt. Lielā revolūcija atbrīvoja Franciju nevien no vecām muižniecības privilēģijām, bet arī no vērtīgākās cilvēku izlases, tā ka viss 19. un 20. gadsimtenis nozīmē šīs valsts pagrimšanu. Beidzot, demokrātijas principu ieviešana jaunākos laikos atnesusi nelaimi daudzām tautām un nodevusi pagrimšanai to vadošos slāņus.

Šie jautājumi ir ārkārtīgi svarīgi katras tautas dzīvē. Daudzi tiem nepievērš vērības tāpēc, ka rases higiēna,

eugenika un taml. mācības vēl ir ļoti jaunas, plašākām aprindām nezināmas. Citi atkārtoti nezin kāpēc bieži dzirdēto apgalvojumu, ka no asiņu sajaukuma radoties apdāvēnāti cilvēki. To saka pat zemkopji, kas pašī stingri skatās uz to, lai viņu lopu kūti valdītu sugas tīrība un savās druvas audzē tikai Viestura kviešus un Priekuļu rudzus. Nē, tīra labības šķirne vienmēr ir visraženākā, tikai sēkla laiku pa laikam jāatjauno, lai augli neizvirstu pārāk tuvas radniecības dēļ. Bet šķirne paliek tā pati un sacītais līdzīgi attiecas arī uz cilvēku rasēm un dzīvnieku sugām.

Interesanti atskatīties augšā aprādītajos vēstures posmos, sekojot kādam pazīstamam rašu pētniekam, piemēram Dr. Hans'am F. K. Günther'am. Mums jau bija izdevība pieminēt seno Grieķiju un Romu kā eiropiskās kultūras šūpuli. Tās ir zemes, kas atrodas mūsu kontinenta pašos dienvidos. Kā tad nu saskaņojama ar šo faktu doma par ziemeļu rases kultūrali apaugļojošo lomu? — jautās lasītājs. — Bet taisni šeit interesantā veidā parādās ziemeļu sūtība. Tautas, kas radīja Grieķijā un Romā augsto kultūru, nav šo zemju pirmiedzīvotājas. Sengrieķi ienāca Egejas pussalā laikmetā no 2000. līdz 1100. g. pr. Kr. Ienācēji bija zemnieki un karotāji, kas turējās pie patriarhāta tiesībām, kaujās lietoja apaļu vairogu un savus miroņus sadedzināja. Zemes pirmiedzīvotāji atzina matriarhātu, kāvās garena vairoga aizsegā un mirušos apraka zemē. Aizvēstures pētnieki un valodnieki noskaidrojuši, ka sengrieķu istā dzimtene ir vairāk uz ziemeļiem — Donavas grivas rajonā.

Uzvarējuši iedzīmtos, viņi izveidoja īpatnēju sabiedrisku iekārtu, kas viskaidrāk redzama senajā Spartā. Iekarotāji noslēdzās savā kungu kārtā, kas nedrīkstēja sajaukties ar iedzimtajiem. Katrai iekarotāju ģimenei valsts ierādīja uzturam zemnieku saimniecību, ko aizliedza pārdot. Jaunatne, kā zināms, tika audzināta „spartiski“, neveselīgos bērnus nonāvēja. Kad 4. g. s. pr. Kr. zemi padarīja par tirdzniecības objektu, Spartas vara sagrībojās. Izlases aristokrātijas vietā sāka valdīt naudas aristokrātija, kurā iekļuva mazvērtīgākās ģimenes. Zemes kungu — spartiatu ģimeņu skaits pastāvīgi samazinājās daudzajos karos, jo uz viņiem gulās viss aizsardzības smagums. Maķedonieši un vēlāk romieši iekaroja Spartu. Priekšāzijas tautas pēc tam arvien vairāk iespiedās Grieķijā. Tagadējie grieķi ir gan sengrieķu valodas, bet ne vairs asiņu mantinieki.

Arī senie romieši nav Apenīnu pussalas pirmiedzīvotāji, bet gan ienākuši no ziemeļiem, no Donavas augšgalā rajona. Arī viņi, tāpat kā senie grieķi, bij ziemeļnieciska izskata — gaišmatāini, slaiki, zilacāini. Viņu dievu un varoņu statujas atbilst mūsu skaistuma izpratnei. Arī Romas brīvie pilsoņi bija zemnieki — patricieši, arī šeit pirmiedzīvotāji, kas piederēja svešai rasei, tika nodalīti ar plebeju vārdu un ierobežoti tiesībās. Sākumā laulības abu kārtu piederīgo starpā bija aizliegta. Kad 445. g. pr. Kr. šo aizliegumu atcēla, Romas pilsoņos aizvien vairāk sāka iespiesties svešās rases. Tām vairs nebija romiešu tikuma un godīguma apziņas. Zemes vietā jaunie ienācēji sāka cīnīt un valrot

naudu. Ieviesās orientālais baudas kults. Vecās patriciešu dzimtas aizgāja bojā karos. Pēc Hanibala karliem bija uzglabājušās vairs tikai apm. 20 šādas dzimtas. Masām demokratizējoties, aristokrātiskās republikas vietā nāca demokrātiska ķeizārvalsts, kas vēlāk izvirta austrumnieciskā tirānijā. Lielā loma Romas tikumu pagrimšanā piekrit žīdiem, kā norāda pazīstamais vēsturnieks Mommsen's.

Arī mūsaiķu Francijas iedzīvotāju sastāvs nav viengabalains. Vairumā to apdzīvo alpinās rases piederīgie. Taču franču aristokrāti cēlušies no gotiem, burgundiem, frankiem un normāniem — tādā ir ziemeļu rases piederīgie. To liecina viņu izskats — liels augums, gaiši mati, šaura seja, garens pakausis. To aristokrātijas daļu, kas nebija gājusi bojā krusta karos, iznīcināja franču revolūcija, ko Napoleons uzlūkoja kā gallu sacelšanos pret frankiem. Pēdējos vērtīgās ziemeļu rases pārstāvjus aizrāva Napoleons pats savos karos, jo ziemeļu rases augstirdīgais un varonīgais gars šīs rases piederīgos allaž dara par labiem karotājiem. Stendāls liecina, ka maršala Neja huzāri visi bijuši ar dzeltenām ūsām. Pēc rases pētnieka de Lapuža domām, līdz lielai revolūcijai Francijā bijis vēl tikpat daudz ziemeļu rases asiņu kā tagad Vācijā. Bet karu, vājās dzimstības un imigrācijas dēļ šis sastāvs ir aizvien pasliktinājies. Arī pirmā pasaules karā Ziemeļfrancija, kur bija vairāk ziemeļnieku asiņu, nesa smagākos upurus. Kara beidzamā gadā uzbrukumus tika raidīti gandrīz vienīgi ziemeļfrānci, jo pārējo apgabalu iedzīvotājos bija izplatījusies demoralizācija. Alpinās rases pazīmes ir — mazs augums, tumši mati un acis, kustīgums, apaļa galvas forma. De Lapužs saka (1905. g.), ka Francija esot vienīgā zeme, kur apaugļavainie tikuši pie varas. Nākotne rādišot, kas no šī eksperimenta iznāksot.

Nākotne arī pierādīja, ka franču tautas spēki iet mazumā. Līdz ar ziemeļu rases pazīmju mazināšanos daudz zaudējusi arī Francijas kādreiz lielā loma vēsturē.

Turpretī pie ziemeļu rases vērtīgākajiem pārstāvjiem pieder vāci un angļi. Arī Anglijā gan pēdējos simts gados iespiestuies daudzi sveši elementi, visvairāk žīdu. Pirmais pasaules karš kā vāciem tā angļiem laupīja daudz dzīvā spēka, kas ziemeļu rasei bija jo smagi sajūtams zaudējums. Daži vēsturnieki to tādēļ salīdzina ar Peloponnesas grieķu cilšu karu 431. g. pr. Kr., jo no rasiskā viedokļa katrs karš ziemeļu rases piederīgo starpā ir pilsoņu karš.

Padomijas Eiropas daļas iedzīvotāju vairākums pieder pie pasīvās Austrumbaltijas rases, bet viņas kungu kārtā nāk no Priekšāzijas rasēm (žīdi un kaukazieši). Tādēļ tagadējā angļu sabiedrošanās ar svešu rašu vādītājiem — zemcīvēkiem no rases uzturēšanas un arī cilvēces kultūras viedokļa ir noziegums.

Turpmāk apskatīsim sīkāk atsevišķās rases un viņu īpatnības. O. L.